

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАКАЗ

30.01.2017 № 140

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 лютого 2017 р.
за № 234/30102

**Про внесення змін до наказу Державного комітету
України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005
року № 15**

Відповідно до [статті 18](#) Закону України „Про охорону праці” та [пункту 8](#) Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 423 (зі змінами), **НАКАЗУЮ:**

1. Внести до наказу Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року [№ 15](#) „Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 231/10511 (із змінами), такі зміни:

1) [пункт 3](#) виключити.

У зв'язку з цим [пункти 4-8](#) вважати відповідно пунктами 3-7;

2) у пункті 3:

в абзаці першому слова „Головний навчально-методичний центр Держгірпромнагляд” замінити словами „Головний навчально-методичний центр Держпраці” (далі - Головний навчально-методичний центр Держпраці”);

в абзацах другому, третьому слово „Держгірпромнагляду” замінити словом „Держпраці”.

2. Затвердити [Зміни до Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці](#), затвердженого наказом Державного комітету з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 15 лютого 2005 року за № 231/10511, що додаються.

3. Департаменту заробітної плати та умов праці (Товстенко О.П.) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Першого заступника Міністра Крентовську О.П.

ЗМІНИ

до Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці

1. У тексті слова „спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з нагляду за охороною праці” в усіх відмінках замінити словом „Держпраці”, слова „нагляду за” замінити словом „управління”.

2. У [главі 1](#):

1) у [пункті 1.2](#) слова „першої медичної” замінити словом „домедичної”;

2) доповнити главу новим пунктом 1.4 такого змісту:

„1.4. У цьому Типовому положенні наведені нижче терміни вживаються у таких значеннях:

галузевий навчальний центр - визначений міністерством або іншим центральним органом виконавчої влади підпорядкований навчальний підрозділ, який проводить навчання посадових осіб та інших працівників підприємств, установ та організацій з питань охорони праці, які перебувають у сфері управління зазначених міністерство, інших центральних органів виконавчої влади;

дублювання - самостійне виконання працівником (дублером) професійних обов'язків на робочому місці під наглядом досвідченого працівника з обов'язковим проходженням протипожежного і протипожежного тренувань;

навчальний заклад - заклад освіти, який надає послуги для одержання освіти і підготовки фахівців різних рівнів кваліфікації;

навчальний центр - суб'єкт господарювання, який проводить навчання з питань охорони праці працівників інших суб'єктів господарювання;

навчання з питань охорони праці - навчання працівників, учнів, курсантів, студентів, слухачів з метою отримання необхідних знань і навичок з питань охорони праці або безпечного ведення робіт;

робота підвищеної небезпеки - робота в умовах впливу шкідливих та небезпечних виробничих чинників або така, де є потреба у професійному доборі, чи пов'язана з обслуговуванням, управлінням, застосуванням технічних засобів праці або технологічних процесів, що характеризуються підвищеним ступенем ризику виникнення аварій, пожеж, загрози життю, заподіяння шкоди здоров'ю, майну, довкіллю;

спеціальне навчання - щорічне вивчення працівниками, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки або там, де є потреба в професійному доборі, вимог відповідних нормативно-правових актів з охорони праці;

стажування - набуття особою практичного досвіду виконання виробничих завдань і обов'язків на робочому місці на підприємстві після теоретичної підготовки до початку самостійної роботи під безпосереднім керівництвом досвідченого працівника.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених в [Законі України](#) „Про охорону праці”.

У зв'язку з цим [пункти 1.4 - 1.7](#) вважати відповідно пунктами 1.5 - 1.8;

3) у пункті 1.5:

в абзаці першому слова „професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації працівників, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою, письмово повідомляє про це територіальний орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці (далі - Держгірпромнагляд)” замінити словами „надає територіальному органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, охорони праці (далі - Держпраці), декларацію відповідності його матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки.”;

абзац другий виключити;

4) пункт 1.6 виключити.

У зв'язку з цим пункти 1.7 і 1.8 вважати відповідно пунктами 1.6 і 1.7;

5) у пункті 1.6 слова „Головний навчально-методичний центр Держгірпромнагляду та навчальні підрозділи експертно-технічних центрів Держгірпромнагляду” замінити словами „державне підприємство „Головний навчально-методичний центр Держпраці” (далі - Головний навчально-методичний центр Держпраці)”;

6) пункт 1.7 виключити.

3. У [главі 2](#):

1) у [пункті 2.1](#) слова „спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти і науки” замінити словами „головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки (далі - МОН)”;

2) у [пункті 2.2](#) слова та цифри „наказу Міністерства освіти України від 02.12.98 „Про вдосконалення навчання з охорони праці й безпеки життєдіяльності у вищих закладах освіти України”, зареєстрованого Міністерством юстиції України 03.02.99 за № 59/3352” замінити словами „стандартів вищої освіти, затверджених в установленому законодавством порядку”;

3) в [абзаці першому](#) пункту 2.3 слова „з підвищеною небезпекою” замінити словами „підвищеної небезпеки”, слова „спеціально вповноваженим органом центральної виконавчої влади в галузі освіти і науки” замінити аббревіатурою „МОН”.

4. У [главі 3](#):

1) у [пункті 3.1](#) слово „першої” замінити словом „домедичної”;

2) у [пункті 3.2](#) слова „з якими мають бути ознайомлені працівники” замінити словами „які мають бути оприлюднені роботодавцем.”;

3) [пункт 3.6](#) виключити.

У зв’язку з цим [пункти 3.7 - 3.21](#) вважати відповідно пунктами 3.6 - 3.20;

4) у пункті 3.6 слова „з професій за сумісництвом” замінити словами „за професіями, що суміщуються.”;

5) у пункті 3.9:

в абзаці першому слово „керівника” замінити словами „(розпорядженням) роботодавця”;

в абзаці другому слово „вповноважена” замінити словом „уповноважена”, слова „соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України” замінити словами „соціального страхування України (далі - Фонд)”;

абзац третій виключити.

У зв’язку з цим абзац четвертий вважати відповідно абзацом третім;

б) пункт 3.12 доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

„Тестування, залік або іспит можуть проводитися у формі дистанційної перевірки знань.

Дистанційна перевірка знань здійснюється за умови:

забезпечення візуальної аутентифікації того, хто проходить перевірку знань з питань охорони праці;

особистої присутності членів комісії з перевірки знань з питань охорони праці.

Дистанційна перевірка знань реалізується шляхом передачі відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному режимі.”;

7) у пункті 3.13:

в абзаці першому слова „з робіт з підвищеною небезпекою, а також там, де є потреба у професійному доборі, до виконання яких допускається працівник,” виключити;

в абзаці третьому слова „порядку зберігання” замінити словами „необхідності видачі”;

8) у пункті 3.20 слова „соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань України” виключити.

5. У [главі 4](#):

1) [пункт 4.1](#) після слів „інші працівники,” доповнити словом „безпосередньо”, слово „щороку” виключити;

2) в [абзаці першому](#) пункту 4.2 слова „іншим суб’єктом господарювання, який в установленому Типовим положенням порядку проводить відповідне навчання” замінити словами „навчальним центром”;

3) [пункт 4.3](#) після слів „затверджуються наказом” доповнити словами „(розпорядженням) роботодавця.”;

4) [пункт 4.4](#) викласти в такій редакції:

„4.4. Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання здійснюється:

комісією підприємства (якщо навчання проводилось безпосередньо на підприємстві);

комісією відповідного територіального органу Держпраці за участю відповідних профспілок (якщо навчання проводилось у навчальному центрі);

у порядку, визначеному абзацами другим, третім пункту 5.3 глави 5 цього Типового положення (якщо навчання проводилось у галузевому навчальному центрі).

До складу комісії можуть залучатися особи, які пройшли навчання та перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

У разі неможливості створити комісію з перевірки знань з питань охорони праці на підприємстві, яке входить в об'єднання підприємств, перевірка знань здійснюється комісією іншого підприємства - учасника об'єднання."

6. У [главі 5](#):

1) у [пункті 5.2](#):

[абзац перший](#) після слів „міських державних адміністрацій” доповнити словами „, посадові особи Держпраці”, слова „та фахівці” виключити, слова „, експерти технічні з промислової безпеки” замінити словами „(крім членів комісії окремих структурних підрозділів)”, слова „Головному навчально-методичному центрі Держгірпромнагляду” замінити словами „навчальних центрів”;

[абзац другий](#) після слів „створеною наказом” доповнити словом „Держпраці”, слова „керівники управлінь та відділів цього органу” замінити словами „посадові особи Держпраці та її територіальних органів”, слова „та представники інших органів державного нагляду за охороною праці” виключити;

[абзац третій](#) після слів „також залучатися” доповнити словами „представники інших органів державного управління охороною праці”, слово „Держгірпромнагляду” замінити словами „Держпраці та інші викладачі, які проводили відповідне навчання (за згодою).”;

2) у [пункті 5.3](#):

в [абзаці першому](#) слова „та спеціалісти” виключити, після слів „охорони праці підприємств” доповнити словами „(крім членів комісії окремих структурних

підрозділів)”, слова „галузевих навчальних центрів або навчальних закладах та установах, які в установленому Типовим положенням порядку проводять відповідне навчання.” замінити словами „навчальних центрів або галузевих навчальних центрів.”;

[абзац третій](#) викласти в такій редакції:

„До складу комісії входять представники відповідних профспілок та можуть залучатися представники органів державного управління охороною праці, а також штатні викладачі галузевого навчального центру, де проводилось навчання (за згодою).”;

в [абзаці четвертому](#) слова „інших навчальних закладах та установах” замінити словами „навчальних центрів”, слово „управління” замінити словом „органу”, після слів „місцевим органом виконавчої влади” доповнити словами „за участю відповідних профспілок”;

3) [пункт 5.4](#) виключити.

У зв'язку з цим [пункти 5.5 - 5.7](#) вважати відповідно пунктами 5.4 - 5.6;

4) [пункт 5.5](#) викласти в такій редакції:

„5.5. Під час навчання згідно з пунктом 5.1 цієї глави навчання і перевірку знань з питань охорони праці в обсязі виконуваної ними роботи проходять особи, відповідальні за технічний стан і безпечну експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, та посадові особи, службові обов'язки яких пов'язані з:

а) керівництвом та контролем за виконанням робіт підвищеної небезпеки;

б) будівництвом, експлуатацією, реконструкцією, технічним переоснащенням, консервацією та ліквідацією об'єктів підвищеної небезпеки;

в) розробкою проектів, технологічних регламентів та іншої технічної документації для робіт підвищеної небезпеки;

г) підготовкою персоналу для обслуговування машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки;

г) розробкою нормативно-технічних документів з питань виготовлення, монтажу та експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки та об'єктів підвищеної небезпеки.”

7. У [главі 6](#):

1) у [пункті 6.1](#) слова „першої медичної” замінити словом „домедичної”;

2) у [пункті 6.3](#):

в [абзаці сьомому](#) слова „по підприємству” замінити словом „роботодавця”;

в [абзаці восьмому](#) слова „керівником підприємства” замінити словом „роботодавцем”;

[абзац дев'ятий](#) після слів „Запис про проведення вступного інструктажу” доповнити словами „для осіб, які приймаються на роботу відповідно до наказу (розпорядження) роботодавця”;

3) в [абзаці третьому](#) пункту 6.5 слова „з підвищеною безпекою” замінити словами „підвищеної безпеки”;

4) в [абзаці п'ятому](#) пункту 6.6 слова „з підвищеною безпекою” замінити словами „підвищеної безпеки”;

5) в [абзаці першому](#) пункту 6.10 після слів „скріплені печаткою” доповнити словами „(за її наявності).”.

8. У [главі 7](#):

1) у абзаці другому [пункту 7.1](#) слова „з підвищеною безпекою” замінити словами „підвищеної безпеки”;

2) у [пункті 7.3](#) після слів „оформлюється наказом” доповнити словами „(розпорядженням) роботодавця”, після слів „У наказі” доповнити словом „(розпорядженні)”, після слів „вказується прізвище” доповнити словами „та ініціали”;

3) [пункт 7.5](#) після слів „своїм наказом” доповнити словом „(розпорядженням)”;

4) у [пункті 7.6](#) слова „керівником підприємства (структурного підрозділу)” замінити словами „роботодавцем (керівником структурного підрозділу)”;

5) [пункт 7.9](#) після слів „новим наказом” доповнити словом „(розпорядженням)”.

9. У додатках:

1) у [додатку 3](#):

у [пункті 1](#):

у [підпункті 1.3](#) слово „управління” замінити словом „органів”;

[підпункт 1.4](#) викласти у такій редакції:

„1.4. Керівники і штатні викладачі галузевих навчальних центрів.”;

у [підпункті 2.1](#) пункту 2 слова „керівники та штатні викладачі навчальних закладів, які здійснюють навчання з питань охорони праці посадових осіб” виключити;

2) у [додатку 4](#):

слова „Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” замінити словами „Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування” , слова „Закон України „Про пожежну безпеку” замінити словами „[Кодекс цивільного захисту України](#)”;

у [темі 7](#) розділу „Тематичний план” слово „першої” замінити словом „домедичної”;

у розділі „Програма”:

у темі 1:

в [абзаці шостому](#) третє речення викласти в такій редакції:

„Дозвіл на виконання робіт підвищеної безпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної безпеки.”;

в [абзаці дев'ятому](#) слова „Фонду соціального страхування від нещасних випадків та профзахворювань” замінити словами „Фонду соціального страхування України (далі - Фонд)”;

в [абзаці дванадцятому](#) слова „спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань праці та соціальної політики щодо атестації робочих місць на відповідність вимогам нормативних актів про охорону праці. Повноваження

спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці щодо управління охороною праці.” замінити словом „Держпраці”;

в [абзаці шістнадцятому](#) аббревіатуру „ФССНВ” замінити словом „Фонду”;

у темі 3:

в [абзаці дванадцятому](#) після слова „локалізація” доповнити словами „та ліквідація”, після слів „методи і послідовність локалізації” доповнити словами „та ліквідації”;

в [абзаці шістнадцятому](#) слова „ЕОМ і мікропроцесорної техніки” замінити словами „комп’ютерних систем”;

в [абзаці вісімнадцятому](#) слово „відбору” замінити словом „добору”;

[абзац другий](#) теми 4 викласти в такій редакції:

„Порядок організації і робота добровільної пожежної охорони. Порядок функціонування добровільної пожежної охорони. Обов’язки членів добровільної пожежної охорони щодо запобігання пожежам та їх гасіння. Пільги та заохочення, встановлені для них”;

у темі 5:

в [абзаці другому](#) восьме речення виключити;

в [абзаці третьому](#) слово „вище” замінити словом „понад”;

в [абзаці п’ятому](#) слова „і вище” замінити словами „та понад”;

в [абзаці сьомому](#) слово „найбільш” виключити;

в [абзаці десятому](#) слова „до роботи” виключити;

у темі 6:

в [абзаці другому](#) слова „спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров’я в проведенні ” замінити словами „Держпраці щодо контролю за якістю проведення ”, четверте речення виключити;

в [абзаці третьому](#) перше речення виключити;

в [абзаці четвертому](#) друге речення виключити;

у примітці слова „фахівцями державної санітарно-епідеміологічної служби” замінити словами „лікарем з гігієни праці”;

у [темі 7](#):

слово „перша” у всіх відмінках замінити словом „домедична” у відповідних відмінках;

у примітці слово „фахівцями-медиками” замінити словами „фахівцями з медичною освітою”;

у [темі 8](#) примітку після слів „вимог нормативно-правових актів” доповнити словом „з”;

3) [додаток 6](#) доповнити приміткою такого змісту:

”

Примітка. Графи 10 та 11 заповнюються тільки для осіб, що проходять стажування (дублювання) на робочому місці.

”.

**Директор Департаменту
заробітної плати та умов праці**

О. Товстенко